

1. Wat is de aanleiding?

Deze wijziging van het Bouwbesluit 2012 bevat vier onderwerpen: woonboten, C-label voor kantoren, asbest en duurzaam bouwen.

a.) De aanleiding voor de wijzigingen inzake woonboten is een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 16 april 2014 (ABRVS 16 april 2014 ECLI:NL:RVS:2014:1331). De Afdeling bestuursrechtspraak oordeelde dat de woonboot moest worden aangemerkt als bouwwerk. Deze uitspraak zou voor vele woonboten en andere drijvende objecten die hoofdzakelijk worden gebruikt voor verblijf kunnen betekenen dat deze eveneens als een bouwwerk in de zin van de Woningwet en de Wabo aangemerkt moeten worden. Dit zou als consequentie hebben dat veel van die woonboten niet voldoen aan de geldende regelgeving (zoals het Bouwbesluit 2012) en daarmee in feite illegaal zijn geworden. Derhalve heeft het kabinet in antwoord op vragen uit de Tweede Kamer aangegeven (Aanhangsel Handelingen II 2013/14, 2318) te onderzoeken hoe wet- en regelgeving voor woonboten moet worden aangepast naar aanleiding van de uitspraak. Dit heeft geleid tot de Wet verduidelijking voorschriften woonboten (Kamerstukken II 2015/16, 34434, nr. 2) en deze wijziging van het Bouwbesluit 2012. In de Wet verduidelijking voorschriften woonboten wordt via overgangsrecht geregeld dat de technische voorschriften van het Bouwbesluit 2012 niet van toepassing zijn op een op het tijdstip van inwerkingtreding van die wet bestaande woonboten of bestaande andere drijvende objecten die hoofdzakelijk worden gebruikt voor verblijf. Voor die bouwwerken gaat de zorgplicht van artikel 1a Woningwet als vangnet met betrekking tot veiligheid en gezondheid gelden.

b.) De aanleiding voor de C-labelplicht voor kantoren is het Energieakkoord voor duurzame groei dat op 6 september 2013 door ruim veertig partijen, waaronder de overheid, is gesloten. Partijen in het Energieakkoord streven naar een energieneutrale gebouwde omgeving in 2050 met als tussenstap ten minste gemiddeld label A voor alle gebouwen in 2030. Toen uit de Nationale Energie Verkenning (NEV) 2015 bleek dat twee van de vijf doelstellingen uit het Energieakkoord voor 2020 nog niet binnen bereik lagen, hebben partijen in het Energieakkoord eind 2015 het intensiveringspakket samengesteld, dat voorjaar 2016 is aangescherpt. In het intensiveringspakket zijn ook maatregelen opgenomen om het doel van 100 PJ finale energiebesparing in 2020 binnen bereik te brengen, waar de C-labelverplichting voor kantoren onderdeel van uitmaakt.

c.) De aanleiding voor de wijziging omtrent asbest, zijn de wijzigingen van het Arbeidsomstandighedenbesluit. In het Bouwbesluit wordt de grenswaarde van de concentratie van asbestvezels aangepast om aan te sluiten bij de wijzigingen van het Arbeidsomstandighedenbesluit.

d.) De aanleiding voor de wijzigingen met betrekking tot duurzaam bouwen is verdere uitwerking van de omzetting van de Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (afgekort als EPBD).

2. Wie zijn betrokken?

a.) Rijksoverheid, lokale overheden, bouwpartijen, Federatie Varend Erfgoed Nederland, Federatie Ruimtelijke Kwaliteit en eigenaren en bewoners van woonboten en andere drijvende bouwwerken, vertegenwoordigd door de Landelijke Woonboten Organisatie.

b.) Eigenaren, huurders en gebruikers van kantoorgebouwen, bouwpartijen.

c.) Eigenaren en gebruikers lokale overheden.

d.) Woningeigenaren en bouwpartijen.

3. Wat is het probleem?

a.) Door een woonboot als bouwwerk aan te merken, is het bouwen of verbouwen daarvan omgevingsvergunningplichtig en moeten woonboten voldoen aan o.a. regels van het Bouwbesluit 2012. Veel bestaande woonboten en andere drijvende bouwwerken zouden hierdoor formeel als illegaal bouwwerk moeten worden aangemerkt. Dat is met name een problematische situatie voor eigenaren en bewoners van woonboten. Immers, tot nu toe mochten zij er altijd op vertrouwen dat deze regelgeving niet van toepassing was. Het gevolg van de uitspraak is verder dat lokale regels met betrekking tot de bouwtechnische kwaliteit van een woonboot niet langer gelden. Dit geldt ook voor overige drijvende objecten die eerder niet, maar nu wel als bouwwerk aangemerkt worden.

b.) Voor het C-label kantoren ligt het probleem in het moeten halen van de doelen van het Energieakkoord voor duurzame groei. Met het verplichten van een C-label voor kantoren wordt een slag gemaakt in het bereiken van deze doelen.

c.) Het probleem voor de wijziging betreffende asbest, komt voort uit een wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit, waardoor de grenswaarde van de concentratie van asbestvezels in het Bouwbesluit niet meer aansluit bij het Arbeidsomstandighedenbesluit.

d.) Een goede invulling van het begrip bijna energie neutraal (BENG) en een verdere invulling van de milieuprestatie moet mogelijk worden gemaakt.

4. Wat is het doel?

Het doel is om duidelijkheid te verschaffen over de bouwtechnische regels waaraan een drijvend bouwwerk moet voldoen, om een minimum niveau van energiezuinigheid voor kantoorgebouwen voor te schrijven, om aan te sluiten bij het Arbeidsomstandighedenbesluit en om een goede invulling van bijna energie neutraal (BENG) en een concrete eis aan de milieuprestatie van woningen mogelijk te maken.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

a.) Niet alle bouwtechnische voorschriften van het Bouwbesluit 2012 zijn geschikt voor toepassing op drijvende bouwwerken. Momenteel is het onduidelijk aan welke bouwtechnische eisen van het Bouwbesluit 2012 een drijvende bouwwerk moet voldoen. Zonder de voorliggende wijziging zou een onwerkbare situatie ontstaan voor lokale overheden en bouwpartijen, aangezien zij geen duidelijkheid hebben welke regels moeten worden toegepast.

b.) Met de voorliggende wijziging wordt invulling gegeven aan het nakomen van de doelstellingen van het energieakkoord.

c.) Zonder de wijziging van van het Bouwbesluit met betrekking tot de grenswaarde van de concentratie van asbestvezels, komt deze waarde niet overeen met de waarde in het Arbeidsomstandighedenbesluit.

d.) Met de voorliggende wijziging wordt een stap gezet in de verdere uitwerking van de omzetting van de EPBD.

6. Wat is het beste instrument?

Het verschaffen van duidelijkheid over de bouwtechnische voorschriften waaraan een drijvend bouwwerk moet voldoen, kan uitsluitend door wijziging van het Bouwbesluit 2012. Hetzelfde geldt voor de andere onderwerpen van dit besluit.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

a.) Sinds de uitspraak van de Raad van State op 16 april 2014, worden woonboten als bouwwerk in de zin van de Woningwet aangemerkt en zouden ze moeten voldoen aan het Bouwbesluit 2012 (in feite kan dat dus pas nadat het Bouwbesluit is aangepast). Omdat reeds bestaande drijvende bouwwerken niet aan het Bouwbesluit 2012 (kunnen) voldoen, voeren gemeenten hierop een gedoogbeleid door het opstellen van lokale regels. Gemeenten zullen vanaf de inwerkingtreding de wijziging van het Bouwbesluit hiermee moeten werken. De ruimte voor eigen regelgeving op dit gebied wordt daarmee ingeperkt.

b.) Gebruikers hebben de zekerheid dat ze in een kantoor met een goede energieprestatie kantoor mogen houden. Dit is ook goed voor het milieu.

c.) Met de nieuwe eisen aan de concentratie asbestvezels worden onaanvaardbaar hoge concentraties voorkomen. Bovendien is het voorschrift nu afgestemd met de ARBO regelgeving.

d.) Met de wijzigingen met betrekking tot duurzaam bouwen, heeft Nederland een stap gezet in de verdere uitwerking van de omzetting van de EPBD en wordt invulling gegeven aan het nakomen van de doelstellingen van het energieakkoord.